

Fullmäktige 12.12.2022 § 162

§ 162

Fråga om befolkningsskydd och skydd av invånarna vid krissituationer

Beredning och upplysningar:
Häkkinen Petri

fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Kaarina Järvenpääs, Antero Laukkanens och Mika Poutalas m.fl. fråga 21.3.2022 om befolkningsskydd och skydd av invånare vid krissituationer och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Järvenpää lämnade understödd av Juvonen m.fl. följande förslag till hemställan:

Fullmäktige hemställer att man informerar invånarna om befolkningsskydd, anvisningar i anknytning till det och om skyddsrum aktivare än i dagsläget.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Ordföranden frågade om Järvenpääs förslag till hemställan kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige godkände det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt

Dessutom godkändes följande hemställan:

Fullmäktige hemställer att man informerar invånarna om befolkningsskydd, anvisningar i anknytning till det och om skyddsrum aktivare än i dagsläget.

Redogörelse

Rysslands attack mot Ukraina har väckt oro även bland invånarna i Esbo. Representanter för den ryska ledningen har i tal framfört hot om militäråtgärder även mot Finland, om Finland till exempel ansöker om medlemskap i Nato mot Rysslands önskemål. Dessa uttalanden har lett till slutsatser om att vi i Finland inte längre helt kan lita på att en bestående fred råder.

I frågan ber man svar på nedanstående frågor.

1. Hur ser befolkningsskyddets situation ut i Esbo? Hur många skyddsrum finns det?

Inrikesministeriet leder och koordinerar de nationella arrangemangen kring befolkningsskyddet, för vilka räddningsväsendet har ansvar.

Räddningsväsendet bär ansvar för de uppgifter inom befolkningsskyddet som hör till deras ansvarsområde, både regionalt och lokalt.

Till befolkningsskyddets uppgifter hör bland annat varning, evakuering, skyddsrum, släcknings- och räddningsverksamhet samt medicinalvård. Ansvaret för befolkningsskyddet ligger hos räddningsväsendet och hos de myndigheter som också under normala förhållanden har hand om motsvarande uppgifter. Esbo stad handlar inom befolkningsskyddet på de sätt som lagen kräver, i samarbete med säkerhetsmyndigheterna.

I Esbo och på andra håll i Västra Nyland finns inga allmänna skyddsrum. Befolkningsskyddet baserar sig på skyddsrum i stora fastigheter (husbolag, bostadsbyggnader, skolor, arbetsplatser). Skyddsrummen kan också vara gemensamma för flera byggnader. Ansvaret för ett skyddsrum ligger alltid hos byggnadens ägare.

2. Finns det tillräckligt med skyddsrum? Vad ligger de?

I Esbo finns över 3 000 skyddsrum och över 300 000 platser i dem. Skyddsrum finns i bostadsbyggnader, skolor och på arbetsplatser. De platser som finns i dem är kalkylmässigt tillräckliga för befolkningen i Esbo.

3. Hur snabbt kan skyddsrummen tas i bruk? Finns det brister i utrustningen?

Skyddsrum ska hållas i sådant skick att de kan tas i bruk inom 72 timmar. I allmänhet används skyddsrum under normala förhållanden till exempel som hobbylokaler eller förråd. Detta är nyttigt, eftersom underhållsbehoven framkommer snabbare när lokalerna används. Skyddsrummen ska under normala förhållanden användas så att de hålls i funktionsdugligt skick.

Fastigheterna ska ha en person som är insatt i hur skyddsrummen tas i bruk. Dessutom ska det finnas en plan för hur skyddsrummet tas i bruk, till exempel i samband med den lagstadgade räddningsplanen. Bland annat de lokala räddningsförbunden erbjuder utbildning som gäller skyddsrum.

Ansvaret för underhållet av skyddsrummet ligger hos fastighetens ägare. Apparaterna i skyddsrummet ska granskas och underhållas med högst tio års mellanrum. För granskningen och underhållet ska det upprättas ett tillsynsprotokoll som ska visas för räddningsmyndigheten om de ber om det.

Räddningsmyndigheterna övervakar i samband med annan tillsyn, till exempel brandsyn, att skyddsrummet har granskats och underhållits på ett ändamålsenligt sätt.

Konditionen på de skyddsrum som förvaltas av Esbo lokaler har kartlagts, ibruktagandet har testats och materialbrister åtgärdats.

I vilket skick skyddsrummen är övervakas som en del av det tillsynsarbete räddningsverket utför. Skyddsrum granskas i samband med att de tas i bruk i de objekt där man kommit överens om saken med kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Genom slumpmässiga allmänna brandsyner granskas utrustningen och apparaturen i skyddet. Dessutom kontrolleras protokollet för skyddsrummets täthetsprov.

4. Hur ser situationen ut i skolor och daghem?

Skyddsrummen i skolor och daghemsfastigheter har granskats. Det observerades brister i utrustningen i sammanlagt 30 av de granskade lokalerna. De materialbrister som observerades har korrigerats.

Staden har ungefär 450 fastigheter i sitt bruk, i vilka det finns ungefär 125 skyddsrum. Befolkningsskyddsutrustningen kartlades under våren och början av sommaren 2022. Bristerna i utrustningen åtgärdas, men det finns mycket behov av detta. Upphandlingen av kompletterande produkter är på gång, men det måste utföras en konkurrensutsättning innan de slutliga kompletteringarna utförs.

5. Hur får människorna information om vilket av skyddsrummen är avsedda för dem?

Uppgifter om husbolagets eller arbetsplatsens skyddsrum finns i fastighetens räddningsplan. Saken kan kontrolleras hos styrelsen vid det egna fastighetsbolaget eller hos disponenten. På landsbygden och i egnahemsområden finns i allmänhet inga skyddsrum, så invånarna ansvarar själva för att söka skydd i tillfälliga skydd, det vill säga i praktiken inomhus i sina hem.

6. Hur får folk information om behovet att söka skydd?

Skyddsrum är avsedda för att skydda befolkningen under ett militärt anfall. När situationen kräver att skyddsrummen ställs i skick ges ett tjänsteförordnande om detta. Skyddsrummen ska sättas i brukbart skick inom 72 timmar från tjänsteförordnandet. I en undantagssituation på grund av ett militärt hot är den allmänna farosignalen en uppmaning att söka skydd i ett skyddsrum.

Under normala förhållanden uppmanar den allmänna farosignalen folk att söka skydd inomhus. Då ska man söka skydd inomhus, koppla bort ventilationen och följa med nyheterna och myndighetsmeddelanden till exempel via radion.

Myndigheterna kan varna befolkningen på många olika sätt. Den allmänna farosignalen, som ges med befolkningsskyddslarmet, efterföljs alltid av ett varningsmeddelande. Varningsmeddelandet läses upp på radion och visas på text-TV:s sida 112 samt vid behov som en löpande text i överkanten på tv-sändningarna. Varningsmeddelandet publiceras också bland annat på appen 112 Suomi, på YLE:s nyhetsvaktsapp och på webbplatserna pelastustoimi.fi och 112.fi. Varningsmeddelandet har som avsikt att varna för att något farligt skett och ge anvisningar för hur man ska handla.

7. Hur kan skyddsrum i bostadsbolag, affärsfastigheter, idrottslokaler och församlingar tas i bruk?

Skyddsrum ska hållas i sådant skick att de kan tas i bruk inom 72 timmar. I allmänhet används skyddsrum under normala förhållanden till exempel som hobbylokaler eller förråd. När lokalerna används också under normala förhållanden framkommer till exempel underhållsbehov snabbare. Skyddsrummen ska under normala förhållanden användas så att de hålls i funktionsdugligt skick.

Fastigheterna ska ha en person som är insatt i hur skyddsrummen tas i bruk. Dessutom bör det finnas en plan för hur skyddsrummet tas i bruk, till exempel i samband med den lagstadgade räddningsplanen. Bland annat de lokala räddningsförbunden erbjuder utbildning som gäller skyddsrum.

Ansvaret för underhållet av skyddsrummet ligger hos fastighetens ägare. Apparaterna i skyddsrummet ska granskas och underhållas med högst tio års mellanrum. För granskningen och underhållet ska det upprättas ett tillsynsprotokoll som ska visas för räddningsmyndigheten om de ber om det. Räddningsmyndigheterna övervakar i samband med annan tillsyn, till exempel brandsyn, att skyddsrummet har granskats och underhållits på ett ändamålsenligt sätt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 28.11.2022 § 359

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Kaarina Järvenpääs, Antero Laukkanens och Mika Poutalas m.fl. fråga 21.3.2022 om befolkningsskydd och skydd av invånare vid krissituationer och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys väestönsuojelusta

För kännedom